

SLOVENSKI NAROD.

Izkaže vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in praznike.
Izkaži: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.,
za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—	1	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadostno frankovano.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vojaška konven- cija med Italijo in Nemško Avstrijo!

(Naše posebno poročilo.)

Zagreb, 26. junija. V aprilu 1919 sta sklenili Nemška Avstrija in Italija vojaško konvencijo proti Jugoslaviji. Italija se je zavezala, oskrbovati nemško vojsko dejansko z municijo in vojaško opremo, zlasti za čete na Koroškem in Štajerskem. Ustanovila se je tudi skupna pisarna za špijonažo, kjer bi si Lahi in Nemci izmenjavali svoja opazovanja. Sklenjena je bila razven tega tudi skupna vojaška akcija v slučaju premembe na Koroškem. Dogovorjeno je celo bilo, da se spravi trikotnik Jesenice-severozapadni del Kranjske v roke Italije, vsa Koroška razven Trbiža pa v roke Nemške Avstrije kot odškodnina za nemške izgube na Tirolskem!

Nova „definitivna“ demarkacijska črta na Koroškem. — Wilsonov posredovalni predlog glede Reke.

(Naše posebno brzojavno poročilo.)

Pariz, 24. junija. Vrhovni svet Antante je odredil novo definitivno demarkacijsko črto na Koroškem. Ta črta gre od Palešča (Malošče?) južno od Blaškega jezera in doseže Dravo 6 km vzhodno Beljaka, gre potem ob Dravi do približno 1 km vzhodno Smihela, od tod na Vrbsko jezero, južno Vrbe, dalje po sredi Vrbskega jezera do jezerskega iztoka, nato ob (lini do izliva v Krko, ob Krki do Špika, od tam ob severno in severovzhodni meji političnega okraja Veltkovec proti jugu, zopet proti Dravi in severno od Labuda na koto 1522, kjer se stika z našo severno štajersko mejo. Vrhovni svet četvorice je odredil, da se morajo umakniti jugoslovanske čete na to črto. Poslana so bila tozadevna navodila antantini komisiji v Celovcu in direktno vladni v Beogradu. — V krogi italijanske delegacije se govori, da je izdelal predsednik Wilson nov posredovalni predlog za avtonomno državičo med Jugoslavijo in Italijo, ki naj obsega otoka Cres in Krk, Reko brez Sušaka, dalje gre meja zapadno do Rože in se razprostira severno, izpustivši Pazin in Buzet, tako, da pride pod njo tudi še Idrija (I). V tej avtonomni državiči bi bilo 160.000—170.000 Jugoslovancev in 30.000 Italijanov. V Dalmaciji koncedira Wilson Italiji Lovštin in zadrške otoke. Wilson je s tem svojim novim predlogom popustil v prid Italiji. Italijanska delegacija je tudi to njeovo kombinacijo odklonila. (Mi tudi!) Nato je laška vlada demisijskevala.

Ministrska kriza v Beogradu? Radi agrarne reforme.

(Naše posebno poročilo.)

Beograd, 26. junija. Seja ministrskega sveta je trpela nočjo čez polnoč. Počela se je z agrarno reformo. S tem je stonilo to vprašanje v akuten štadij, ta se morda že danes odloči, ali nastane ministrska kriza, ali ne. Radikalno krilo ministrskega sveta ni za provedbo načel JDS, po katerih je treba izvesti agrarno reformo. Ministr JDS pa vztrajalo na svojih zahtevah, zlasti tisti minister za agrarno reformo dr. Poljak.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

O novem laškem ministristvu.

O njega sestavi smo že poročali. Najmarkantnejše osebe so predsednik Nitti, zunanji minister Tittoni, ki je obenem šef nove laške mirovne delegacije v Parizu, in zakladni minister Schanzer. Zanimiva je podrobnost, da je izprva imel postati v novem kabinetu minister tudi senator Torre, (ki je sklenil svoječasno rimski pakt z Trumbićem!), da pa je tik pred imenovanjem v pozni uri skupina senatorjev odločno protestirala proti njemu, češ, da je kompromitiran, ker je vzdrževal med vojno intimne zveze z Jugoslavijo. Novo ministristvo ima značaj liberalnega ministristva, germanofilske in zunanje politično zmerne smeri. Tako laška katoliška stranka kakor socialisti sprejemajo novo ministristvo z največjim nezaupanjem, čeprav je pričakovati, da se bodo klerikalci sprijaznili z njim, ker jim je Tittoni blizu. Nava pa njihov odločen pristaj. Ekstremni nacionalci pa silovito napadajo novo ministristvo. Tittoni velja za pristajša Wilsonovega kompromisa in vse ministristvo kot zelo zmerne tudi v jugoslovanskem vprašanju. Ali je to res, je treba še le potakati. Ob tolikih nasprotstvih z različnih strani ni pričakovati, da bo to ministristvo dolgo živelo. Mogoče bo padlo že nad mirovno pogodbo. Mogoče pa je, da se loti velikih in silno perečih notranjih reform ter tako zadovolji širše sloje in radikalne stranke ter ubije imperijalistično in stranko mlade laške veleindustrije in nenasičenega imperijalizma. Počakajmo! — Splošen naziv za novo vladno je: »Kamufilirana (neprestavljiva francoska psovka) Giolittijeva vlada«. »Corriere dela Sera« in vsi veliki listi je nasprotujejo, tako tudi »Giornale d'Italia« (katoliški), »Ida« Nazionale (d' Annunzijeve) in »Epoca« (Orlando-va). »Corriere« zlasti napada Nittija kot nerodnega, »Giornale d'Italia« konstatira, da so proti novi vladi vse one velike struje, ki so odločile zmago. Vsi dosednji Antantini pristaji ostro kritizirajo Giolittijanske tendence in — Giolittijev glavni organ »Stampa« odklanja vsako identifikacijo z novim kabinetom in graja njega sestavo! To je seveda najbrže ena onih zahrbtnih taktičnih potez, ki ostanejo nam vedno nerazumljive in v katerih so Lahi mojstri. Samo »Secolo« podpira ministristvo radi njegove zmerne zunanje politične tendence.

Nitti je 51 let star, bil je žurnalst, potem odvetnik, vseučiliški profesor, minister za poljedelstvo pod Giolittijem 1-1911 in finančni minister pod Orlandom. Tittoni je star 63 let, bil je v upravnih službi, 1-1903 zunanji minister pod Giolittijem, 1905 ministristki predsednik, 1906 zopet zunanji minister, potem poslanik v Londonu, leta 1910 zopet zunanji minister in potem do 1-1916 poslanik v Parizu; izprva prepričan prijatelj trozveze, potem zmeren Antantist. Kolonialni minister Rossi, finančni minister Tedesco, zakladni minister Schanzer, minister nanka Baccelli so goreči Giolittijanci, justični Mortara je Žid, znan pravnik in od 1-1915 predsednik kasacijskega sodišča. Minister industrije Ferraris je izredno bogat vojni dobičkar, drugi, v članku neimenovani, so, kakor pravimo, ničle. Proti zadnjeimenovanemu so zlasti socialisti.

Izgleda, da je Italija tudi prišla v dobo, ko si ministristva kar klujeke podajajo. Poka!

Zakon o advokaturi in javnih belež- nikih.

Brzojav nam poroča, da se je Predstavništvo dne 24. junija posvetovalo o zakonskem predlogu glede advokature in javnih beležnikov. Z malimi, stilističnimi izpremembami je bil zakonski predlog sprejet soglasno. Dasi sta odvetniški in beležniški stan velikega pomena in dasi ima nova država naj-

zanesljivejši pripadnike v teh dveh stanovih, ni živ krst dosedaj zvedel, da se je Predstavništvo predložil zakon in nikomur se ni povedalo kake določila obsega dotični zakonski predlog. Nam se zdi tako postopanje jako čudno, kor gre tu za stvar, ki je velikega pomena. V pametni državi se take zadeve ne kuhajo za kulisami in prej kot jih vlada predloži parlamentu spravi dotične načrte v javnost, da le ta dobi priliko, da se o njih pouči in da poklicane organizacije lahko izreko svoje mnenje o reformah, katere se hočejo uvesti. Obsega li zakon o advokaturi in notarijatu kakšne posebne reforme, ne vemo. Vsekako želimo, da bi vlada v bodoče ne postopala na ta način, kakor je sedaj postopala, ker je nemogoče, da bi v Beogradu sami vse vedeli in znali!

Prof. — yuonb:

Ruski boljševizem.

III.

Kako je nastal?

Dosednji »uspeh« boljševizma razloži samo zgodovina, ki opisuje nazorno jarem, ki je šest stoletij bremenil na velikoruskem kmetu: Najprej strahovlada Tatarjev, potem domača despotija, tlačanstvo in potem najtežja doba, druga polovica 18. stoletja, ko se je odvisnost od zemlje in gospodarja razvila v popolno suženjstvo. V obubožani množici je takrat nastal idealni program boljšev budočnosti, ki bi prišla, kor mora priti. V kratki formuli slove ta program: »Bog, car in Mir«. — Bog, car in kmečka občina s kolektivno večino zemlje. Slavoilni teoretiki 19. stoletja so to rečenico prevedli v »Pravoslavje, samodržavje in narodnost«. V politični praksi so potem naglašali prvi dve gesli »trojčine istine«. Ne tako ruski kmet. Bil je mnenja: »Bog visoko, a car daleko. Mir je pa blizu, v njem je moje življenje, moj svet, moja prihodnost.

Prirodni demokratski Mir je ostal ruskomu kmetu izza sive davnine. Reforme Petra Velikega se ga niso dotaknile, tlačanstvo ga ni razušilo, ker je ponižalo le del kmetov v domači in tvorniški suženjstvo, v katerem so se duše prodajale in kupovale. Tudi v dobi najtežjega tlačanstva je večina kmetov živela v mnogotično avtonomnih vaških občinah, ki so jim lastniki odkazali, če tudi najslabši del zemljišč, v uživanje. Za plačilo so kmetje morali izvrševati tlako in druga dela na plemiških posestvih. Kmečko posest je občin zbor Mira razdelil med kmečke družine po številu duš in kakovosti zemlje, v določenih ozkih parcelah. Ta zbor Mira je določal čas setve in žetve, je na tistem in brez vednosti vlade sodil in delil pravico med tovariši Mira ter sklepal nožig in umor ali beg v tujino, če je tlaka presegala običajno mero, — izkratka: Mir je urejeval vse gospodarsko, socialno in duševno življenje ruskega kmeta. Mir mu je bil najbližja oblast, upor proti Miru pa največja pregreha. Se danes je med velikoruski mi kmeti najhujša psovka: »Izneveril si se Miru.

Kakšen naj bi idealni Mir? Velikoruski kmet odgovarja na to vprašanje z zahtevjo, ki jo izraža v narodni rečenici: »Zemlja i volja« (Zemlja in svoboda). Prva beseda pomeni: Vsa zemlja je last kmečke občine, ki deli zemljo med člane po pravičnih delih. »Volja« (Svoboda) pomeni: Vaška občina je v mejah svojega območja avtonomna, ona sama imenuje svoje uradnike in jih odstavlja po lastnem prevdaru, ona daje zakone itd. in nobena sila na svetu, tudi car, se ne sme vmešavati v njene sklepe, ne sme jemati davkov od zemljske posesti, ne sme štet ljudi in živine, ne jemati rekrutov, niti izvrševati sodišča. Vse te premožne avtonomne vaške republike skupaj tvorijo federativno državo. Njej načeluje car, ki mora skrbeti za zunanjo varnost države. Vsejedno je, ali naj bo carska oblast dedna, ali do preklica in novih volitev. Car je državni pojem. Narodno predstavništvo, ki naj bi stalo carju ob strani in mu pomagalo, je mišljeno kot zbor Mirovnih odposlancev. Kakšno mesto bi v takšni agrarni državi pripadalo drugim stanovom in poklicom, — za to se velikoruski kmet ni brigal.

Celih sto let je ruski kmet čakal usodne ure, ki bi mu uresničila njegov ideal. Čakal ni tako potrpežljivo, kakor se navadno pripoveduje in misli. Poročila ruske žendarmije javljajo 508, berri: petstoosem kmečkih uporov samo iz dobe Nikolaja I. Iz salonov plemiških posestnikov se je počasi razširila med ljudstvom govorica, da bo novi car podelil zaželjeno svobodo. In prišel je veliki dan prve nedelje v marcu 1. 1861., ko je svečenik z oltarja prečital manifest svebode Aleksandra II. Z globokim razočaranjem so milijoni zapustili cerkve. Torej zopet nič! »Gospodskaja zemlja« ostane gospodni! Za kmečko zemljo, ki je že itak last Mira, pa mora kmet odseči plačevati nov davek, pod nazivom zemljiškega odkupa. Na mesto lastnikovega despotizma stopi sedaj »skrb in nadzor denarja lačnega uradništva. Pa vendar je velika agrarna reforma Aleksandra II. preprečila elementarno se razširjajočo kmečko revolucijo, ki bi se ne bila prav nič razlikovala od divje revolucije Pugačeva v 18. stoletju. Osebná svoboda, prisilni odkup kmečke zemlje in obširna samoprava na podlagi Mira je bila kmetu vseeno podeljena. Kolektivna občinska zemljiška last je ostala iz treh razlogov. Veljala je za narodno rusko, radi solidarnosti zaveze vseh članov Mira napram davčnim oblastim so jo smatrali za zelo komodno in — tako je vsaj takratna vlada verjela — ž njo je kmet, ki se preseli z dežele v mesto, bil absolutno zavarovan pred socialno demokracijo. Kajti, tako so argumentirali, kmet ne postane proletarec, dokler ostane član Mira in tako obdrži svojo pravico na del občinske zemlje.

Težka roka Aleksandra III. je kakor svindeno breme ležala nad ruskim narodom. Že dovoljeno osebno svobodo so vedno bolj omejevali z upravnimi sredstvi in kmečko samopravo so izpremenili v karikaturu, ko so ustvarili leta 1889. urad »zemskih načelnikov«. Nobena druga »reforma« Aleksandra III. ni tako revolucionarno vplivala na kmečko ljudstvo, kakor ta, da je v vseh kmečkih zadevah sodstvo in upravo prevzel plemiški posestnik kot od države imenovan uradnik. Stvarnika tega sistema, Pobedonosev in grof Dmitrij Tolstoj sta brez dvoma mislila, da oživita staro tlačanstvo v moderni birokratski obliki. Za urad zemskega načelnika je zadostovalo, če si bil reakcionarnega političnega prepričanja in plemenitega rodu. Zato je razumljivo, koliko in kako težko so grešili nad ruskim kmetom tudi brez zle volje, iz same lenobe ali nevednosti. Pa tudi zla volja se je mnogokrat našla pri zemskih načelnikih in ž njo podkupljivost njihovih pisarjev. Konec stoletja se je nezadovoljnost kmeta zopet močno kazala v številnih kmečkih revoltah v raznih ruskih pokrajinah. Vlada jih je zatrla s starimi dobrimi sredstvi. Poslala je nad nezadovoljne vojaške kazenske ekspedicije, cele vase je brez sodbe in razsodbe »premeštala« v Sibirijo, obesila je vse agitatorje. Kljub temu je pod najboljši reakcionarnim režimom nezadovoljnost vedno bolj grozeče dvigala svojo glavo.

Tudi mestni proletarijat se je v tej dobi začel živahneje gibati. Na mesto tajne, »podpolnjaje« (podzemne) delavnosti so stopile javne demonstracije. Do leta 1899. ruskomu delavcu ni veljala za glavno nalogo borba za politične pravice proletarijata, »ker ruski delavec na splošno še ni zrel za politično borbo«. Delo socialne demokracije se je organizacijo in vodstvo strokovnih stavk in politično vzgojo mas na temelju te »ekonomske borbe«. Toda že 10. številka lista »Vpered« (»Naprej«) decembra 1900. objavlja novo profession de fojs (izjavo uverjenja) ruske delavske stranke: Naša najvažnejša in prva naloga je, da vržemo zločinski absolutistični red in si priborimo politične pravice svobode. Na rudečem praporu ruske socialne demokracije je odsej zapisana radikalna sprememba vsega družabnega reda, besede, ki so nam jih sporočili junaki 14. decembra 1825.: »Za politično svobodo! Za pravice ljudstva! Doli s samodržstvom!«

Prvih 15 let 20. stoletja so posvetili vodje ruskega revolucionarnega gibanja izvršitvi manjših in večjih stavk in terorističnih činov, zajedno pa in v glavnem — pustemu prepranju o raznih manj važnih točkah programa. Samo eden izmed njih je že takrat vedel, kaj hoče. V prvih številkah svojega lista »Iskra« in svoje brošure »Čto dia-

lat?« (Kaj se ima zgoditi?) je Ljennin izrazil svoj program tako: »Za ekonomično borbo proti delodajalcem in proti vladi ne potrebujemo središnje organizacije, ki bi obsegala vse oblike politične opozicije. Najvažnejša in neodločljiva naloga ruske socialne demokracije je organizacija revolucionarjev, da bomo mogli voditi politično borbo vstrajno, energično in uporno. Zato rabimo kolikor mogoče majhno število revolucionarjev po poklicu. Njim se morajo podvreči vse delavske organizacije. Oni morajo delovati v imenu vseh stanov in poklicev.« Že iz teh Ljenninovih stavkov vidimo njegovo voljo po diktaturi revolucionarjev po poklicu nad vsemi stanov. Kako je pa mogel ta doktrinarni fanatik postati gospodar vse oblasti v Rusiji? Nezmožnost ruske gosudarstvenaje dume (parlamenta) in potem svetovna vojna so izmučile ruskega kmeta in mestnega delavca, da nista več razumela vojnih ciljev, ne ruskega vojnega cilja, pa tudi ne — nemškega. Nemški sovražnik je dobro zapazil to izmučenost. Podpihoval je tlečo nezadovoljnost, dokler ni razpihal nemirov. Sovražni nemški sosed je znal potem s smoteno in prav nič izbirno agitacijo na fronti in za njo voditi z besedo in materijelnimi sredstvi velkanskó agitacijo. Vporabljal je veliko nezadovoljnost kmeta in delavca, da je boljševizem pomagal na noge, gojil njegovo rast, ga hranil in končno vzgojil ter pogel preko brest — litevskega mira Rusijo v stanje, — da se sedaj zgrozi nad njim Nemec sam, ker postaja njemu samemu nevaren onj hudi duh, kj ga je sam poklical v ris.

Strahno to sedanjost Rusije poskušam naslikati v prihodnjem članku.

Politične vesti.

Politični klub JDS ima zborovanje v petek 27. junija ob 20. uri v Narodnem domu (Česka obec). Dnevni red: Razgovor o političnem položaju.

Stanovajska beda se bo obravnavala danes na shodu ob pol 20. uri v dvorani Mestnega doma. Prizadeti javni uslužbenci vdeležiti se ga!

Stanovajska beda bi se gotovo dalo v gotovem času temeljito olajšati, ako bi se dalo pod državno nadzorstvo vse nemške opekarne v Jugoslaviji in bi vlada izdelovanje opeke forcirala. Opekarne Derwuschek pri Mariboru se je dalo že pod tako nadzorstvo. Kaj pa je z veliko opekarno Steinklauber na Pragerskem? Ali je naši vladi znano, da so lastniki te opekarne privandraci iz Nemške Avstrije, zagrebnji Nemci, ki poznajo edino je jugoslovanski denar in naša živila, sicer jim pa že od daleč vse smrdi, kar je slovenskega? Ali ve naša vlada, da je bila ta opekarina nekdanj takorekoč stegernemška mostu do Adrije? Napravimo red tudi tukaj!

Vidov dan v Pragi. Vidov dan bodo Jugoslovani letos obhajali tudi v Pragi. V soboto ob 9. uri bo v cerkvi sv. Ljudmille na Kraljevskih Vinogradih slavna maša v staroslovenskem jeziku; ob 11. uri bo v Obecnem domu svečana akademija, a ob 13. uri priredi naš poslanik Ivan Hribar istotam jugoslovanski koloniji skupen obed.

OKUPACIJA ČRTE BELJAK - SV. VID.

Pod tem naslovom prinaša »La Tribuna« z dne 17. junija zemljepisno skico, na kateri je debelo zarisana takozvana transalpinska železnica, spodaj pa razpravlja sledeče:

V kratkem članku, ki je pojasnjeval brzojavko iz St. Vida o važnem prodiranju naših čet na črto Beljak - St. Vid, smo predložili veliko pomembnost tega podjetja z gospodarskega in vojaškega vidika. Naše prodiranje hoče preprečiti Jugoslovonom posest važne železniške proge, ki spaja Dunaj s Stajersko, Koroško in Kranjsko in služi trgovskemu tranzitu zaledja s Trstom. Da pa bo imela ta akcija popoln uspeh ter zavarovala Trst in druge jadranske luke v njih trgovski funkciji z blivšimi avstro - ožrskimi deželami, se mora cela transalpinska proga podvreči strogi kontrolni.

Od italijanskih vojakov započeta akcija mora dovesti do odstranitve vseh zaprek, ki bi jih stavlili Jugoslovani na pot ekonomski ekspanzivnosti Trsta. Ne zadostuje nam, če posedujemo Trbiž in Beljak; naša četa naj nadzirajo tudi železniško središče Jesenice, ob izhodu iz Kranjskega pre-

dora in ob hrbovju, ki jasno loči nemško Koroško od Kranjske, izročene Jugoslaviji. Razsvetljuje se jasneje pravostran obratniški centum, kjer se nahajajo plavni in tovarne industrijske družbe, ki imajo ljudi v škodju pri Trstu svoje plavce.

Trst je bil pred vojno spojen po železniških progah. Glavna proga južne železnice teče mimo Ljubljane, Celja, Maribora, Gradca, Brucka (od Postojne do Celja teče po jugoslovanskih tleh) do Dunaja in na tej progi je danes kontrola otežena. Po sklepu miru pa se bo moral urediti tranzit blaga v Trst ali ven potom dogovorov.

Druga proga, ki je velikega pomena za Trst, je transalpinska, ob kateri se je zapričela naša vojaška akcija. Ta proga je tržaški lukni neobhodno potrebna in zato ne smemo dopustiti, da bi Jugoslavija imela kakršnokoli vpliv na njo. Mi moramo razpolagati z njo v vseh deželah, koder teče in ki težijo proti Trstu in Jadrani.

Tretja je ponteska proga, ki je pa večje važnosti za Benetke nego Trst. Ta ne spada k današnjemu vprašanju, kajti tja do Trbiža teče po ozemlju, ki ga nadziramo.

Končujemo. Menimo, da bo ta vojaška akcija, zapričeta na široki podlagi, dosledna ter da meri na osvoboditev tržaške luke od vsega, kar bi utegnilo ovirati njen procvit. P. P.

(Poročila iz Beograda.)

KAKO SODIJO BEOGRADSKI POLITIČNI KROGI O NOVM ITALIJANSKEM KABINETU.

Beograd, 24. junija. (Zakasnelo.) Sestava novega italijanskega kabineta je vzbudila v tukajšnjih političnih krogih mnogo pozornosti. Izgleda, da bo tudi novo italijansko ministrstvo zasledovalo staro Orlandovo politiko in se postavilo na temelje londonskega pakta ter zahtevalo tudi Reko.

VAŽEN MINISTRSKI SVET.

Beograd, 24. junija. (Zakasnelo.) Danes dopoldne se je vršil važen ministrski svet, ki se je bavil z zunanje političnimi vprašanji.

VESTI O KRIZI V KABINETU.

Beograd, 24. junija. (Zakasnelo.) V političnih krogih so se danes raznašale obširne govorice o krizi v ministrskem kabinetu.

SEJA DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 25. junija. Po današnji seji Narodnega predstavništva je imel Demokratski klub sejo, na kateri se je razpravljalo o političnem položaju. Seja je trajala do polnoči.

SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

Beograd, 25. junija. V Narodnem predstavništvu je prišlo danes zaradi slišanih naredeb med vojaškimi oblastmi in visokošolsko omladino do precej bučne debate. Poslanec Zlatič, ki je hospitant Demokratske zajednice in poslanec Segović iz Nar. kluba, sta stavila ostra vprašanja na vojna, notranja in ministra prosvete. Vseled nerodne stilizacije vprašanj poslanca Zlatiča je vojni minister Hadžić bil mišljenja, da je hotel poslanec Zlatič žaliti oficirje in je v silno ostrih, razburjenih besedah protestiral čez, da srbski in jugoslovanski častniki niso noben »nekdo«, temveč da so pravi sinovi svojega naroda, ki so v velikih borbah za svobodo dokazali, da so vredni vsega spoštovanja. Ostri odgovor vojnega ministra je popet razburil poslanca Zlatiča, ki je v jako nespretnih besedah razpravljal o odnosih med vojaštvom in civilnim prebivalstvom ter vzbudil v soborcu mnogo razburjenja. Tudi na ministrski klopih je bilo opažati veliko vznemirjenje in veliko pozornost je vzbudil minister dr. Krulj, ki je s ogorčenimi medikleti in živahnimi gestami protestiral proti izvajanjem poslanca Zlatiča. Poslanec Segović je svoje vprašanje utemeljeval s tako demagoškimi frazami, da si je bil parlament takoj na čistem, da mu ne gre za stvar, ampak samo za politično hujkanje. Poslanec Segović sta sifajno odgovarjala ministri Pribičević in Davidović, ki sta vzela vsesilniško mladino energično v sačeto, a priznala tudi vojaštvu dobro voljo. Po izvajanjih obeh ministrov izgleda, da je glavni krivec mestni politički načelnik Beograda Napeto razpoloženje v soborcu se je izdatno ublažilo in umaknilo vseobčemu dobremu razpoloženju valed silno poneerone replice poslanca Segovića na odgovore ministrov Pribičevića in Davidovića. Poslanec Segović se je med aplošnim smehom umaknil s svoje napadalne pozicije. — Kot prvo točko današnjega dnevnega reda je sobornica danes razpravljala o ispremembi in dopolnitvah zakona o ljudskem šolstvu in o regulaciji učiteljskih plač, ki naj stopi v veljavo s 1. decembrom. Minister prosvete Davidović je predlog zakona utemeljeval s prekrasnim govorom, v katerem je povdarjal velik pomen ljudskega šolstva in zasluge narodnega učiteljstva za prosveto in dobirobit naroda. Minister je tudi proslavil učitelje kot junake v osvobodilni vojni ter izjavil, da je domovina dolžna postaviti učitelja, pionirja kulture, sočutjalno in materialno tako visoko, da bo brez borbe za vsakdanji kruh postali gospodarji svojih domov.

klica. Govorniki rasnih strank, slasti Demokratske zajednice, so se tople so vzemali za učitelje in priporočali od ministra predloženo novelo, ki je bila v načelu soglasno sprejeta. Špediteljna debata se vrši v petek. Jutri je dan za interpelacije in se prične seja še ob 9 uri dopoldne.

USTANOVITEV EMISIJSKE BANKE.

Beograd, 25. junija. Minister za trgovino in industrijo predloži v najkrajšem času zakonski projekt o ustanovitvi emisijske banke kraljevstva Srbob, Hrvatov in Slovencev Narodnemu predstavništvu. Banka bo imela 50 milijonov dinarjev v zlatu kapitala. Delnice se bodo glasile na ime. Prvo leto se ustanovi 9 filijalk, med njimi v Ljubljani, Splitu, Sarajevu, Zagrebu, Novem Sadu, Cetinju in Skoplju. Dosedanja srbska narodna banka prehaja s svojim kapitalom in s svojimi zalagami zlata v to novo emisijsko banko.

Kraljevina Srbob, Hrvatov in Slovencev. PRESTOLONASLEDNIK PRI INVADIRIH.

LDU, Beograd, 25. junija. Sročnje »invalidsko večer« je posetil prestolonaslednik v spremstvu vojvode Mišića, vojnega ministra Hadžića in drugih. Prestolonaslednik je zbral okoli sebe invalide, a dva je pozval k sebi v ložo. Razgovarjal se je z vsemi in se obnašal tako bratski, da je v mnogih prisotnih izvalo solze. Prestolonaslednika je pozdravil z odra predsednik društva vojnih invalidov dr. Milivoje Jovanović, profesor, rezervni kapetan in invalid. V svojem govoru, ki je na vse globoko vplival je govornik naglašal težko položaj naših invalidov, ki so izvršili svojo patriotsko dolžnost in se odtegnili javnemu življenju. Herojska skromnost, ki je odsevala iz vsake njegove besede, je napravila na vse velik vtis. Prestolonaslednik je podaril društvu 3000 dinarjev.

VIDOV DAN V MARIBORU.

LDU, Maribor, 25. junija. V proslavo Vidovega dne priredi mestno poveljstvo v Mariboru s sodelovanjem vojaške godbe in mariborskega pevskega zbora pod vodstvom deželno-sodnega svetnika Oskaria Deva dne 28. junija primerno slavnost in sicer: 1.) Dne 28. junija je vojaški praznik za vso mariborsko garnizijo; 2.) Na predvečer dne 27. junija ob 20. uri se vrši vojaški mirovoz z godbo in pohodom po glavnih ulicah mariborskih, med pohodom se priredi serenada pri stanovanju generala Maistra, pred okrajnim glavarstvom, pred knezoškofijsko palačo in rotovžem. Serenado izvaja vojaška godba in pevski zbor; 3.) Dne 28. junija ob 6. zjutraj slovesna budnica z vojaško godbo in pohodom po mestu brez izvajanja serenade; 4.) Ob 9. dopoldne slovesna sveta maša v frančiškanski cerkvi; 5.) Od 11.30 do 12.30 promenadni koncert v mestnem parku, ki ga izvaja vojaška godba.

ZAPLENJENI TRANSPORT KONJ.

LDU, Maribor, 25. junija. Včeraj je bil v Mariboru zaplenjen konjski transport, ki je bil namenjen iz Zagreba na Dunaj in bil označen kot klavna živina. Konje so zaplenili na višji ukaz iz Beograda. Konj je bilo 187, od katerih je vojaški veterinarski referat zaplenil 103. Večina teh konj se bo v soboto ob 10. dopoldne oddala po nizki ceni kmetovalcem: v prvi vrsti pridejo v poštev obmejni Slovenci iz Slovenjegraškega okraja, ki so pri zadnji nemški invaziji izgubili konje, potem pa kmetovalci iz mariborskega okraja.

Slovanski svet.

Poljska duša.

La Marche de France prinaša razgovor z gospo Curie (roj. Sklodowska), profesorico fizike na pariški znanstveni fakulteti: »Nemčija je hotela iztrebiti naše pleme. Poljski so trpeli kakor Alzačani - Lorenci. Kot oni so morali rojaki delovali na to, da stro jarem. Čim je izbruhnila vojna, so storili vse, da pomorejo Franciji ter uničijo Nemčijo.« — V najstrašnejših dneh so Poljski molili svoj Očenaš, katerega je minister Viljema II. (von Reinhaben) ovačil z ogorčenjem v pruskem Landtagu. Evo besedila: »Oče naš, ki si v nebesih, daj nam poljsko kraljestvo. Reši nas sužnjosti. Daj nam danes naš vsakdanji kruh, a ne zalit s krvjo in otrovom s krobo naših neprijateljev. Odpusti nam ubojstva, ki se zaznamujejo na naših mehih. Ne uvedi nas v skušnjavo, da bi se odrekli Poljski, temuč reši nas zla, kakršno je tuje gospostvo.«

Mirovna konferenca.

Zveza narodov.

V Washingtonskem senatu je predlagal Knox, naj se loči liga narodov od mirovne pogodbe s Nemčijo, češ pregledano besedilo povečuje možnost, da postane zveza narodov pravečata vojna zveza. »Zahtevam, da se prizna daljši rok za pretes določbe te lige. Pripravi se moramo, ali bodo imela Združene države v rokah moč glede vetopa Amerike v vojno oziroma bo li izročena ta oblast kakemu zboru izven vlade. Zahtevam tudi potreben odlog za razpravo predloga, ki namerava oropati Združene države pravice pomnilni

v potrebi vojaštvo in mornarico, ne da bi morali vprašati druge države, ki bi utegnile delovati pod vplivom svojih koristi.«

Odgovornost Avstrije.

Maurice Murat piše v Gazette de Lausanne: »Sedaj ko gori habeburška ladja, jo Renner šurno ostavlja. Celo ne mara imeti nič skupnega s slabimi krmilarji, ki so jo vodili v pogubo. To je prebrisano, dasi neslavno, toda zavestniki ne padejo v past, Clemenceau je nedavno ožigosal deželo »gnilih vestic«. Pazil bo, da se ne pojavijo znova čudne britanske simpatije za Avstrijo in Madžarijo, ki bi utegnile škoditi bodočemu miru.«

Italija.

Agrarno gibanje v Italiji je vedno obsežnejše kljub vladnemu prizadevanju, da bi se zadušilo. V provinci Piacenza je izbruhnil dne 22. junija štrajk poljskih delavcev, ker ni moglo priti do nove kolonske pogodbe zbog trdovratnosti velikih posestnikov. Iz Bergama poročajo, da je tam veliko zibanje med poljskimi delavci, ki zahtevajo, da se jim da zemlja v najem. Vrše se burni shodi, kriki in viki, zvonovi zvone. Ljudstvo se obrača proti lastnikom zemljišč in bati se je spopadov in pobojev. Pri Padovi je pa najhujše. Laški listi poročajo o boljševiških pojavih in krvavih spopadih. Cavaliere Talpo ni hotel podpisati nove pogodbe z delavci. Zato so vdrl v njegovo stanovanje in ga pretepli. Talpo je pograbil revolver in enega kmeta ustrelil, dva pa težko ranil.

BRATJE!

Pozivljamo vse brate, ki se ne udeležate sokolskega sabora v Novem Sadu, da se polnoštevilno udeležate Vidove slavnosti v petek, dne 27. t. m. ob 7. uri pred Mestnim domom, kjer se vrši sestanek vse ljubljanskih prosvetnih društev.

Zbiramo se ob 6. uri pred Narodnim domom, vsako društvo z zastavo, v kroju.

Bratje pridite polnoštevilno.

Predsedstvo Slov. Sokolske Zveze. SOKOLSTVU! Zbiramo se člani, ki imajo sokolski krog ali ne, ter članice, brez razlike na vrtu Narodnega doma ob 6. zvečer. Tam boste oddeljeni v svoje oddelke. Prelekušten trobentaški zbor dobrodošel!

Izpred sodišča.

Izpred mariborske porote.

Dve smrtni obsodbi.

Trikratni roparski morilec.

Maribor, 24. junija.

II.

Dva vojaka umorjena in oropana.

V pojasnilo dogodkov roparskega umora v Pečkah, vsled katerih se je razkrila cela vrsta drugih zločinov, bodi ob kratkem omenjena zgodovina dveh roparskih umorov, ki jih je glavni krivec Kropce po lastnem priznanju izvršil nad neznanimi vojaki.

V juliju 1918 so na travniku v goščah med Spodnjo Polskavo in Pragerskem našli že nagnito truplo neznanega vojaka s sežutimi čevlji, odvezanimi dvokolenicami, preobrnjenimi žepi, sploh z znaki, ki so kazali, da je bil mrtvec oropan; da je bil obenem tudi umorjen, to se je dogalo po več smrtonemarnih vbojdljih. Kdo je umorjen vojak, se ni dalo doznati, najbrže je bil pripadnik ogrske armade. Vse poizvedbe o storilcu so ostale brez uspešne. Takoj po roparskem umoru v Pečkah pa se je raznesla v tej okolici govorica, da je Kropce sam se pobahal nasproti sotorilcem ter tudi proti drugim ožjim znancem, da je ta (zadnje umorjenji Matalen) že tretji, ki ga je zaklal. Nadalje se je govorilo, da je izmed ostalih dveh umorjenih bil eden vojak, kojemu je Kropce oropal 14 K 60 vin. denarja in vojaški plašč, katerega je kratko pred tretjim umorom prodal.

Toda te govorice so prišle v stik s preiskavo o zadnjem umoru šele konec marca 1919. Priznala sta jo soobtožena brata Kodrič, a Kropce sam jo je trdovratno tajil. Kmalu nato pa se je sam izdal nasproti nekemu Jeriču in Eserju, ki sta bila z njim v celici preiskovalnega zapora. Napram Jeriču je izprva priznal samo umor in roo enega vojaka. Ta dogodek je Kropce tako natančno opisal, da so vsi podatki strinjali z umorjenim vojakom blizu Pragerskega. Dne 29. marca je Kropce končno tudi sam priznal preiskovalnemu sodniku ta umor, zagovarjal se je pa z zmedenostjo in prošl, da se ga milostno sodi. Izpovedal je, da je takrat ušel iz vojaškega taborišča v Lebringu, da je prišel neč do Pragerskega, na potu skozi goščo pa je srečal vojaka, dolgega iz Spodnje Polskave. Prišla sta v razgovor — oni vojak je baje govoril slovensko — kranjsko narečje — Ko mu je Kropce povedal, da je vojaški ubežnik, za je oni vojak prišel za roko, češ, da ga odpelje na bližnjo vojaško postajo, kjer dobi za to 20 K. To pa je Kropce tako raztogotilo, da se mu je upri in med nastalim bojem ga trikrat z bajonetom sunil v trebuh in prsa, nakar se je vojak zkrulil. Potem ga je natančno preiskal in mu odvezal pet bankovcev po 20 K. Izpovedal se je domnevalo, da gre za umor

samo tega vojaka. Kmalu nato pa je Kropce sam priznal, da je mesec po tem dogodku v bližini Slov. Bistrice umoril in oropal še enega vojaka. Ker pa o tem tretjem umoru ni bilo nobenega sledu, se je vnovič domnevalo zamenjava enega kot drugega dozodka, ampak Kropce sam je tudi te dvome pojasnil. Izpovedal je, da se je vsled vednega zalezovanja od strani orožništva odločil, da se kot begunec zopet javi v vojaško službo. Na potu v Slov. Bistrico je srečal vojaka, ki se je tudi izdal za ubežnika. Ta novi tovarš je Kropca silil, da oropata, oziroma okradeta bližnjega posestnika, čemur pa se je Kropce odločno uprl. Prišlo je med njima do hudega spora in pretepa, oni neznan vojak je prvi napadel Kropca, ta pa da je, kakor pravi, v silobranu onega z bajonetom sunil v smeri srca, tako, da je bil prepričan, da ga je do smrti. Nato mu je oropal 14 K 60 vin. gotovine in odšel res zopet v Lebring. Pobral pa je, predno je zapustil prizorišče, še na tleh ležeči vojaški plašč, ki ga je umorjeni nosil preko rame in katerega je Kropce nekaj dni pred tretjim umorom prodal. Ravno ta plašč pa — ki se ga je v med tem že prenarejeni obliki res izsledilo, je v zvezi z izpovedbo dogodkov, ki so časovno, krajevno in po dejanju zelo različni od slučajja pri Pragerskem najdenega umorjenega vojaka, so sodno preiskavo dovedli do sklepa, da gre tu res za tretji, in sicer dotlej popolnoma nepoznani roparski umor, da sta na ta način postala dva neznan vojak, ki žrtvi Kropčeve zverinske narave. Ta plašč igra tudi v celji glavni razpravi veliko vlogo v vprašanju, ali gre za umor le enega ali dveh vojakov. Pri poleg Pragerskega najdenem umorjenem so namreč našli plašč, torej mu ga Kropce ni vzel.

Sodišče je ukrenilo preiskavo po tem tretjem umorjencu, toda vse iskanje je ostalo brez uspeha. Končno so Kropca pustili prepletati na lice mesta. Vse njegove izpovedbe glede kraja so se vjemale. Ko se mu je na lico mesta, ki ga je zaznamoval kot prizorišče umora, predložilo, da je nemogoče, da bi bil tam umorjeni mogel obležati, ne da bi se ga bilo prej ali slej zasedilo, je Kropce še vedno vztrajal, da ga je umoril in oropal, priznal pa je možnost, da je bil vbojdlaj nezadosten za smrt in da se je ranjeni vojak morda pozneje vendarle sam dvignil in izginil.

Se na večer istega dne, ko so Kropca iz lokalnega ogleda preneli nazaj v Maribor, pa se je spetoma v duši tega izpričena porodil sklep, da vse, kar je glede obeh zadnje omenjenih umorov dolezel priznal, ni — resnica in da svoje izpovedbe odločno ne prekliče. Obstal je samo še pri zadnjem umoru v Pečkah. Na vprašanje, zakaj prekliče, se je izgovarjal, da so ga v to priznanje zapeljali drugi, zlasti njegov svetovnik Jerič, ki mu je svetoval, da je vseeno, ali prizna enega ali tri ali makari deset umorov, s tem da vse prizna, kar se mu hoče naprti, si skrajša čas preiskave in pride preje do glavne obravnave, tam ima priliko, vsa prejšnja priznanja ovreči kot zgolj izmišljena.

S tem načrtom Kropce tudi operira celo današnje razpravo nasproti vsem pričam in protidokazom — s kakšnim uspehom, to pokaže jutrišnja obravnava.

Morda to prvo javno poročilo pripomore odgrniti zavoso, ki zakriva vsekakor skrivnostni slučaj dozdevno tretjega roparskega umora pri Slov. Bistrici.

Maribor, 25. junija. Po dvodnevnih porotni razpravi sta bili smoti izročeni dve smrtni obsodbi, 24letni Franc Kropce in 22letni Franc Kodrič iz Pečk pri Slov. Bistrici sta bila zaradi roparskega umora in tatvin, oziroma zaradi soudeležbe oboje na smrt na vešalih. Radi istih zločinov obtoženi Kodričev brat Alojz je bil obsojen le na 8 let težke ječe, ker še ni dovršil 20 let.

Izpred ljubljanske porote.

Tatvina hranilnih knjižic.

Včeraj se je vršila porotna razprava proti Ivanki Ravnihar, ki je bila obtožena, da je kot uslužbenka na glavni pošti v Ljubljani ukradla neke hranilne knjižice in jih pri Kranjski hranilnici v Ljubljani realizirala. Iz obtožnice sledi, da je postal meseca januarja 1919 orožniški stražmojster Martin Podlogar iz Maribora po pošti dve hranilni knjižici na naslov Kranjske hranilnice v Ljubljani in zahteval nakazilo obresti za preteklo leto. Ker denar ni došel na naznačen naslov, niti mu ni hranilnica vrnila knjižic, obrnil se je Podlogar po preteku kakih 14 dni zopet na hranilnico in prošil pojasnila. Hranilnica mu je sporočila, da sta bili obe knjižici realizirani in da je prejela denar z obrestmi vred nekaj Hela Podlogar, ki je potrdila prejem denarja (okoli 7500 kron) v hranilničnem uradu. Ker je ta dozdevna Hela Podlogar navedla tudi zselo, na katero je bil denar vinkuliran, je hranilnica izvršila realizacijo brez obotavljanja. Začetkom februarja je postal finančni poduradnik Anton Pestotnik z Vranskega po poštni nakaznici Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani znesek 200 kron in sočasno v priporočnem pismu svojo hranilno knjižico. Neposredno pred dostavitvijo nakazanih 200 kron pa je prišla neka gosposlična v hranilnico in zahtevala izplačilo glavnice in obresti na Pestotnikovo knjižico. Hranilnica je tudi v resnici realizirala knjižico z 2999 K. Stvar je postala sumljiva šele, ko je dobila hranilnica takoj za tem nakaznico s 200 K s prošnjo,

da pripiše ta znesek Pestotnikovi vlogi. — Policija je prišla kmalu na sled obtoženki, ki je bila takrat uslužbenka kot pomožna moč pri glavni pošti v Ljubljani. Tekom preiskave se je doznalo, da je na enak način zmanjkala tudi hranilna knjižica, glaseča se na ime Jožefa Janjkeja. Predložila je tudi to knjižico, vredno kakih 800 K, v izplačilo, a je pobegnila iz hranilničnih prostorov, ko je uradnik odnesel knjižico, da konstatira, da je stavljena pod časno prepeved. Ivanka Ravniharjeva prizna, da je ukradla hranilne knjižice na pošti o priliki, ko je nesla priporočena pisma iz enega oddelka v drugi. Denar, ki ga je dobila, je naložila na ime svojega nezakonskega otroka (5000 kron), 1000 kron je posodila nekemu Zabršku, ki se nahaja sedaj na Dunaju, pri njej pa je zasledila policija znesek 2533 kron. Nekaj denarja je porabila obtoženka že prej za obleke in hrano. Obtoženka, ki jo zagovarja dr. Tekavčič, se izgovarja na pomanjkanje, da je imela na pošti sploščka 70 kron plače, pozneje šele 170 K mesečno, s čemur pa ni mogla izhajati. Ker ni imela nikogar, da bi pomagal njej in otrokom, jo je prilika zapeljala. Porotniki so vprašanje glede krivde potrdili in sodišče je obsodilo obtoženko radi hudodelstva tatvine na 18 mesecev težke ječe.

Tatvina v Vevčah.

Nadalje se je vršila včeraj obravnava proti čevljarju Antonu Rantu, mesarskim pomočnikom Andreju Rantu, Viktorju Dimniku in Ivanu Rešku, ki so vsi doma z Vevč, ter proti delavcu Ivanu Jančarju iz Zadvora. Obdolženi so bili, da so ukradli dne 16. marca 1919 iz vojaške pralnice v Vevčah razno blago (platno, sukanec, moko, milo itd.) v skupni vrednosti nad 35.000 kron. Andrej Rant in Ivan Jančar sta ukradla Francetu Rodetu tudi prašiča v vrednosti 400 K. V zvezi s tatvino v Vevčah je tudi desetik Henrik Sotlar, ki pa spada kot vojak pod vojaško sodišče. Proti drugim soudeležencem pri tatvini je uvedeno posebno postopanje pri delnem sodišču v Ljubljani.

Sodni dvor je na podlagi krivdoreka porotnikov obsodil Antona Ranta na eno leto; Andreja Ranta na dve leti; Viktorja Dimnika in Ivana Reška, vsakega na 15 mesecev in Ivana Jančarja na 18 mesecev težke ječe.

Dnevne vesti.

— Predsedništvo Deželne vlade javlja, da se je gospod predsednik Deželne vlade dr. Janko Brejc povrnil iz Pariza in da vodi zopet posle predsedništva Deželne vlade za Slovenijo. Vsled preobloženosti z uradnimi posli bo sprejemal stranke samo vsak torek med 10. in 13. uro in sicer le v važnih in nučnih zadevah.

— Mestni šolski svet je v svoji seji dne 23. t. m. sklenil, naj se šolske maše v nedeljah in praznikih odpravijo po vseh ljubljanskih ljudskih in meščanskih šolah. Za odpravo teh maš se izreka tudi »Slovenski Učitelj«, glasilo krščansko mislečih učiteljev, v svoji 5. številki.

— Razpuščena društva. Vlada je razpustila vse nemške »Turnvereine«, ki so organizirani v zvezi »Südösterreichischer Turngau«, nadalje »Touristischer Verein«, »Die Naturfreunde« in organizacijo »Deutscher evangelischer Bund in sicer radi tega, ker imajo svoj sedež v sovražnem inozemstvu. Lipo svobode nameravajo vsaditi na Petrov dan v Celju na Dečkovem trgu pred Narodnim domom. A drugodi?

Sneg o kresu. Z Gorenjskega nam pišejo: Tako krasne slike v naši lepi Gorenjski že nad 40 let ni bilo. Kakršno nudi danes. Po dolini vse v najlepšem zelenju in cvetju, žito se priklanja s svojimi težkimi klasti, vmes se smehljajo napol rdeče črešnje, kosci klepe koso, — a naše v najubnejši flori žareče planine je pokril v noči od 24. na 25. junija svež sneg do nižave 1000 metrov.

»Žensko telovadno društvo« v Ljubljani je priredilo včeraj v risalni dvorani »Mladike« kot nekaj zaključek svojega letošnjega delovanja prvi javni nastop svojega deškega in dekliškega naraščaja. — Podalo je res krasno bilanco uspehov svojega nemurnega notranjega dela, na katero je društveni odbor z vaditeljicami in predlovalkami vred lahko upravičeno ponosen. — Deklice in dečki v starosti od jedva 4 do ponajveč 14 let, ki so nastopili s svojimi starosti primernimi lepo komponiranimi in ljubko izvedenimi prostimi vajami, so pokazali toliko strumnosti in obenem elegantnosti v nastopu, da lahko po pravici upamo, da bomo mnogotere izmed njih še lahko pozdravili med našimi najboljšimi sokolskimi telovadkami in telovadci. Pod vodstvom vaditeljic so nastopile tri skupine; predvsem naši najmlajši 4 do 8 letni naraščaji, ki je izvajal pod vodstvom sestre Vidmarjeve prav prilčno sestavljene proste vaje z nepričakovano točnostjo in gniljivo strumnostjo kar priča o izredni vnemi vaditeljice, ki se ji je posrečilo ta pestri in živahni »drole« tako kratkem času tako lepo zdisciplinirati. Posebno pozornost je vzbujala druga skupina dečkov in deklic, ki je pod vodstvom sestre Koraljeve nastopila v prostih vajah s praporci, ki so bile izvedene prav ljubko in elegantno. Največje presenečenje pa je bila skupina »očenk«, ki je izvajala pod vodstvom sestre Sichelove z izredno graciozno prostost vaje z obroči v lahkem, plesu podobnem stilu sestavljene. V splošnem je bil nastop v telovadskem in vzgojnem pogledu povsem

uspeh in vse pohvale vredna prireditelja, za katero si je izbor slasti na gospe Dr. Tavčarjeve, dr. Kokaljve in Krotova stekel posebne zasluge. Malenkostni nedostatk, ki smo jih opazili, se bodo od vnehi, ki jo kažejo vsi udeleženci za plemenito stvar, zlahka popravili do prihodnjega nastopa. — Zenskemu telovadnemu društvu radi tega čestitamo in le želimo, da bi tudi zanj gojilo telovadbo našega najmlajšega naraščaja z isto poštenovalno ljubeznostjo, katere najlepši dokaz je bila sinočnja priredba. —

»Načelnik u Ljubljani.« Pod tem naslovom javlja beogradska »Pravda«: »G. Hugon Hofbauer postavljen je za sreskoga načelnika u Ljubljani. Kakšen načelnik bi naj to bil, ne vemo. — Poroka. Poročil se je včeraj g. Fran Krapič, kavarar u Ljubljani, z gđ. Rozo Krašnji v Ljubljani. Iskrene čestitke. —

Za začasnega ravnatelja celovške gimnazije je imenovan profesor dr. Fr. Kotnik. —

Odvetniški izpit je napravil dr. Fran Rož u Hrastniku. Svojo pisarno odprl dne 1. julija v Laškem. —

Za ravnatelja na učiteljsku v Čakovcu je imenovan profesor Pavel Lesjak, medijumski rojak. —

»Deutsches Haus« v Celju je društvo, katerega last je bilo to poslopje, prodalo za 260.000 kron konzorciju nemških Celjanov. V nove roke je nemška hiša prešla dne 3. t. m. Odslej bo se imenovala hotel »Union«. Hotel bi upravljal isti najemnik. —

Smrtna kosa. Policijskemu adjunkt u v Celju, g. Franu Logarju je umrla soproga Marija, vrla Slovenka. V soboto je umrl v Celju v pokojni polkovnik Šušić u redki starosti 96 let. Pokojnik se ni vdeleževal javnega življenja, bil pa je dober Slovenec. —

Zrelostni izpit na SHS drž. višji realki so napravili z uspehom g. abiturienti: Ivan Benkovič, Jožef Bučar, Mirko Černe, Vilko Eržen, Hugo Fink, Franc Golob, Venceslav Gleščič, Jaka Jesih, Janko Modrijan, Franc Mazi, Mirko Oražem, Adolf Paulin, Oskar Pečak, Stanko Rohrmann, Saša Staré, Saša Schwarz, Ivan Vrč, Vekoslav Zupančič, dne 23. in 24. junija. —

Vrtnetvo vojaštva posojenih konj. O priliki zadnje revizije konj po vojnem zakoniku je došlo k povoznemu oddelku u Ljubljano 9 konj, za katere se ne ve, niti čigavi so, niti odkod so, ker so njih vozniki ubežali ali ostali doma. Ker se konji ne potrebujejo več za vojaštvo in se zopet pošljejo domov, se lastniki teh konj vabijo, da do 1. julija 1919 pridejo po svoje konje, sicer se konji na javni dražbi prodajo. Vsak tak lastnik ima prineseti seboj od svojega županstva uradno potrdilo, da je bil njegov konj vpoklican in da njegov lastnik, oz. voznik ni prišel s konjem. —

Na drž. gimnaziji v Novem mestu se bo vpisovalo v prvi razred v nedeljo, dne 29. junija od 10. do 12. ure, za vnanje učence tudi v soboto, dne 5. junija od pol 9. do pol 10. ure. Sprejemni izpiti vseh prijavljenih učencev pa bodo v soboto, dne 5. junija ob 10. uri. —

Na IV. mestni deški ljudski šoli na Prulah se vrši v ponedeljek, dne 30. maja ob 6. popoldne roditeljski sestanek. Predaval bo g. dr. Mavricij Rus. Starši in šolski prijatelji se uljudno vabijo k udeležbi. —

S pošte. V zadnjem času so se otvorile naslednje telefonske centrale z javno govorilnico in sicer: pri pošt. mestu uradu Vuzenica, pri pošt. mestu Vrhniku ter pri pošt. mestu Muta. — Podelitve pošt. uradov. Mesto pošt. mesta odpravila pri pošt. mestu (III/1) v Polzeli se je podelilo pošt. aspirantki Anici Rojnikovi; nadpošt. mesto v Rogasči Slatini se je podelilo nadpošt. Vladimiru Fabiani; nadpošt. mesto v Slovenjem gradu se je podelilo nadpošt. Frančišku Ertlitzu, pošt. mesto v Zagorju ob Savi se je podelilo pošt. Frančišku Draškuličevu; pošt. mesto pri pošt. mestu Maribor 3 se je podelilo pošt. Juliju Marohovi; pošt. mesto v Pletovčah se je podelilo pošt. Angeliki Kokaljevi. — Razpisnice je pošt. mesto v Kočevski Reki (II/2). Prošnje je vložiti v 14 dneh. —

Ravnateljstvo vseh javnih in zasebnih srednjih šol in učiteljsk, vsem okrajnim in mestnim šolskim svetom v območju deželne vlade za Slovenijo: Ker pade god Njegovega Velikanstva kralja Petra I. letos na nedeljo, odreja višji šolski svet, da naj se praznuje ta god na vseh šolah v soboto, dne 28. junija 1919 na slovesen način z božjo službo in s primerno šolsko slavnostjo, kateri sledi proslava Vidovega dne, kakor se je to odredilo s tukajšnjim odlokom z dne 21. junija 1919, št. 8530 od okr. (mest.) šol. sv.: 18. junija 1919, št. 8530. —

Brzovlak Ljubljana (Zagreb)-Dunaj. Te dni vpelje južna železnica na progi Ljubljana-Dunaj nov brzovlak št. 5/a in 6/a; privrkat odpelje brzovlak z Dunaja dne 25. iz Ljubljane dne 26. junija 1919. Odhod vlaka št. 5/a z Dunaja ob 20.30, iz Grada ob 1.42, iz Maribora gl. kol. ob 3.01, iz Celja ob 4.07, z Zidanega mesta ob 4.43, prihod v

Ljubljano gl. kol. ob 5.57; na Zidanem mestu ima ta vlak takojšnjo avto s brzovlakom št. 512 v Zagreb (prihod ob 7.10) in Zemun (prihod ob 18.00). — Odhod vlaka št. 6/a iz Ljubljane gl. kol. ob 23.40, z Zidanega mesta ob 0.54; prihod v Celje ob 1.34 v Maribor gl. kol. ob 2.31, v Grac ob 4.34, na Dunaj ob 10.20; na Zidanem mestu ima ta vlak svezvo iz Zemuna (odhod ob 11.30) in Zagreb (odhod ob 20.05). Ta brzovlak ima direktne vozove I., II. in III. razreda za relacije Ljubljana-Dunaj, direktni voz I. in II. razreda za relacije Zagreb-Dunaj in spalni voz za relacije Zemun-Dunaj. —

Savinjska podružnica SPD nana, da se dne 29. junija t. l. odprta Piskernikova hiša v Logarski dolini in Frischaufov dom na Okrešlju, Turisti dobe tam: vino, čaj, kavo, mleko, žgance, po možnosti tudi kruh in meso, vendar naj turisti radi previdnosti prinese kruh in meso seboj. — Kočevska kočja in kočja na Korosici se letos ne bodo oskrbovali. — Člani se prosijo, da kmalu plačajo letnino v znesku 6 K. Kdor ne bo imel izkaznice, ne dobi v kočah določenih olajšav. —

Teoretski državni izpiti pravnikov. Kakor izvemo, se določijo prvi termini za pravosodni (judicijski) in za državoslovni državni izpit pred izpraševalno komisijo u Ljubljani šele po pošt. tihah, torej koncem meseca septembra. Kdaj in kje se je treba kandidatom zglasiti, bode komisija pravčasno objavila. Rigorosi se delajo slej ko prej le na vseničliških. —

Razpis mesta inženirja. Mesto Maribor vzame enega, event. več inženirjev v službo. Pogoji za sprejem so: a) jugoslovanski državljanstvo, b) zadovoljivo zdravstveno stanje, c) popolna znanost slovenskega jezika, d) absolviranje inženirske stroke na kiki visoki tehnični šoli z obema državnima izpitoma, e) starost ne čez 40 let, f) primerna praksa. Plača in pokojnina kakor pri državnih uradnikih. Prosilci, ki niso bili do sedaj nastavljeni v kiki javni službi, se sprejmejo definitivno se le po enoletnem zadovoljivem službovanju. V drugi javni službi izvršena leta se zaračunajo po dogovoru. Plača oziroma uvrstjenost v gotovi činovni razred je odvisna od dosežane prakse prosilca. Dobro kvalificiranje moči lahko računajo z hitrim napredovanjem. Določene ponudbe je predložiti najpozneje do 10. julija 1919 mestnemu magistratu v Mariboru, ki daje tudi vsa eventualna zahtevana bližja pojasnila. Maribor, dne 24. junija 1919, Dr. Pfeifer s. r. —

Razpis služb uradnih živinozdravnikov. Deželna vlada za Slovenijo, poverjeništvu za kmetijstvo razpisuje mesto veterinarskega nadzornika pri deželnem veterinarskem uradu u Ljubljani in tri mesta uradnih živinozdravnikov pri okrajnih glavarstvih. Za vlaganje prošnje je določen rok do 15. julija 1919. —

Ker je kredit za brezplačno podelitev obleke, obutve in perila že izdatno preokračen, se občinstvo opozarja, da so vse prošnje za brezplačno podelitev obleke, obutve in perila, naslovljene na poverjeništvu za socialno skrbstvo in Posredovalnico za begunce brezpredmetne. — Poverjeništvu za socialno skrbstvo u Ljubljani, dne 24. junija 1919. Za poverjenika: Jug. —

Od doma je pobegnil dne 21. junija t. l. učenec 5. razreda ljudske šole Edvard Dirnplatz, ki se domnevno potika nekje po mestu in okolici. Deček je za starost primerno vzrasel, krepak in dobro hranjen, polnih lic, modrih oči, kostanjavih las ter oblečen v modro letno jopico, črne kratke hlače, je brez pokrivala in bos. Govori slovensko in dobro obvlada nemščino. Na eni roki ima nad palcem in kazalcem 3 cm dolgo brazgotino po vreznihi. V službu, da bi ga kdo izsledil, naj se odda policiji. Tudi sicer so vsakateri podatki dobrodošli in naj se prijavijo policiji soba št. 16. —

— Umrl je v Zagorju ob Savi g. Maks Tome. N. v m. p. l. —

Na naslov pošt. mesta in brzojavnega ravnateljstva. Med pošt. prometnimi, računskimi in posebno med čkovnimi uradniki vlada veliko razburjenje vsled zapostavljanja polno kvalificiranega uradništva napram nekvalificiranemu osebju, ki je bilo ne glede na predizobrazbo, službeno dobo in brez predpisanih izpitov le vsled prijateljskih zvez imenovano v činovne razrede, ki mu ne gre do po predizobrazbi in ne po službeni dobi, medtem ko se je polno kvalificirano uradništvo deloma popolnoma prezrlo, deloma pa oškodovano za več službenih let. Podpisana »Zveza pošt. organizacij« najodločneje protestira proti takim krivicam in odločno zahteva, da se vsa nezakonita imenovanja prekličejo. Menda se na Turškem ni moglo, kar se je zgodilo pri čkovnem uradu, da je imenovano uradništvo s ljudskošolske izobrazbo, oziroma s dvema ali tremi kovnega urada, če mogoče že sadožeci reci po štirih mesecih službene dobe v za napredovanje v službi, če je uradnica vzgojiteljica predstojnikovih otrok? Vred takih krivic se žene uradništvo

v boljše; jemlje se mu vao varo v pravico in veselje do dela. — Opozorjamo pošt. in brzojavno ravnateljstvo, da nemudoma odpošlje ministrstvu na pošto in brzojav našo poročilo glede imenovanj, kakor tudi glede drugih afer čkovnega urada in izjavljamo, da bomo spravili vse te zadeve v Narodnem Predstavništvu v javnost, če bi se hotelo potlačiti. »Zveza pošt. organizacij« u Ljubljani. — Opomba uredništva: Ker želimo, da se pošt. uradništvo ne dela nobena krivica, smo priobčili ta dopis, prepustimo pa odgovornost za trditve in okoliščine, navedene v tem dopisu, »Zvezi pošt. organizacij« samih. —

Vremensko poročilo.

Vilna nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 730 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
25.	2. pop. 9. zv.	733.1	19.0	brezvet.	pol. obl. več. oblač.
26.	7. zj.	730.8	11.9	"	dež

Padavina v 24 urah 0.0 mm

— Srednja večerajša temperatura 14.7°, normalna 14.7° — Vremenska napoved za jutri: Lepše severno vetrovno vreme

Kultura.

Vaja orkestralnega društva »Glasbene Matice« se vrši v petek 27. t. m. v dvorani Filh. društva. —

Sporod III. produkcije gojencev »Glasbene Matice« v četrtek, 26. junija 1919. 1. Chopin: Mazurka. Na klavir igra gđ. Nada Brejč. Šola gđ. D. Koblerjeva, VI. r. 2. Schumann: Uspavanka. b) Bohm: Ritonel. Na gosli svira g. Fedor Švigelj. Šola g. J. Vedrala, III. r. 3. a) J. Prochazka: Tak si lepa. b) Massenet: Spev iz opere »Werther«. Poje g. Fran Mohorič. Šola g. M. Hubada, II. r. 4. Stanko Premrl: Sonetni stavek — Allegro — moderato. Na gosli svira g. Alojzij Šonc. Šola g. J. Vedrala, V. r. 5. a) Schytte: Pomladno šumenje. b) Grieg: Skrateljski. Na klavir igra gđ. Helena Milnar. Šola g. J. Pavčiča, VI. r. 6. Josip Pavčič: a) Zanjica. b) Uspavanka II. (Prvo javno izvajanje). Pesmi poje gđ. Jelica Sadar. Šola g. M. Hubada, VI. r. 7. Louis Spohr: Koncert za gosli, št. 2, I. stavek. Svira gđ. Lidvina Poženel. Šola gđ. St. Hajekove, VII. r. 8. F. S. Vilhar: Fantazija v C - molu z motivom: »Le vstani, borni narod moj, da danes v prah teptan, pepeln dan ni dan več tvoj, tvoj je — vstajenja dan!« Na klavir igra gđ. Nilka Potočnik. Šola g. J. Pavčiča, VIII. r. 9. a) Puccini: Molitev iz opere »Tosca«. b) Mascagni: Romanca iz opere »Cavalleria rusticana«. Poje gđ. Jelica Sadar. Šola g. M. Hubada, VI. r. 10. a) Grieg: Sonata, op. 7, I. stavek. b) Fran Liszt: Le rossignol (de Alabiev). Na klavir igra gđ. Hedvika Poženel. Šola gđ. M. Dolježev, VIII. r. —

Društvene vesti in prireditve.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo u Ljubljani vabi vse svoje člane, da se udeležijo v krajih proslave Vidovega v petek, dne 27. t. m. pred Mestnim domom. Odhod iz društvene sobe točno ob 7. zvečer. Obenem nana, da se vrši v nedeljo, t. j. 29. t. m. točno ob 9. uri popoldne v društveni sobi sestanek vseh dosedanjih in novih članov, s katerim dnem začne društvo zopet redno delovati v svojem narodno - socialnem smislu. Vse za vedno delavstvo vabimo, da se sestanka gotovo udeležijo. —

»Zveza pošt. organizacij« u Ljubljani vabi tem potom člane ožjega odbora h kratki važni seji na petek, dne 27. t. m. ob 18. uri v pismonoško dvorano. — Polnočestevilo! —

Skupščina »Zveze pošt. organizacij« u Ljubljani, katere bi se imela vršiti 29. t. m. je radi raznih ovir preložena na poznejši čas. —

Občni zbor Društva vpojenega učiteljstva se boče vršil v sredo, dne 3. julija t. l. ob 15. uri popoldne v sobi II. mestne deške šole na Cojzovi cesti. V slučaju neeklepnosti, se bo vršil čez pol ure pozneje drugi občni zbor pri vsakem številu članov. Druhih obvestil naj se ne pričakuje. — Odbor. —

Predsedstvo Z. J. Z. pozivlja vse tovariše uradnike, ki so bili pred nacionalizacijo člani prejšnjega skupnega »Osterr. Eisenbahn-Beamtenvereins«, da na dopisnici nemudoma izjavijo, koliko časa so bili člani tega društva. Izjava je nujna in častna zadeva vsakega posameznika. Naslov: Predsedstvo Z. J. Z., Narodni dom, Ljubljana. —

Poizvedba.

Dne 16. junija se je od Mestne hranilnice mimo grofovega vrta v Radovnici izgubila rumena taška s precejšnjo vsoto denarja. Tekom časa se je pa pojavil očitavec, ki najditelja točno opisuje, tedaj se dotična oseba opozarja, da najdemo stvar v izozih neprilike pri mestnem županstvu ali v župnišči v najkrajšem času proti nagradi odda. 6379

Najnovejša poročila.

(Naša izvirna poročila.)

ITALIJANI PODPIRAJO MADŽAR-SKE BOLJŠEVIKE.

London, 24. junija. »New Europe« potrjuje naša razkritja o italijansko-madžarski kooperaciji in nava, kot detajlni zgled, da so Italijani 24. maja sprejeli cel vlak, natovoren z zlatom, kot plačilo za dobavljeno municijo, soliter in drugo blago. —

GIBANJE PROTI MINISTRSTVU NITTI.

Milan, 25. junija. D'Annunzio in Mussolini, ki stojita na čelu nacionalistov, pripravljata upor proti ministrstvu, sestavljenemu iz Giolittijancev. Na drugi strani pa se pripravljajo tudi socialisti na najostrejšo borbo proti Nitijevemu kabinetu. Položaj je veleresen. —

FRANCOZI SE RADUJEJO. — PO-NIŽANJE NEMCEV. — HLADNOST NAPRAM LAHOM.

Pariz, 25. junija. Čim je prispela nemška nota, da Nemci sprejemajo mir, je dal Clemenceau povelje, da ima artilerija streljati salut. Čeprav se Wilsonu in Lloyd Georgi mudi, da oddeta, je Clemenceau uspel, da jih pregovori, da se ceremonija slovesno izvrši. Pariz je v morju zastav. Tudi danes valovi na bulvarjih stotisočglava množica, ki prepeva nacionalne himne. Priprave za podpis miru so končane. Ceremonija se izvrši v galeriji ogledal v versailskem gradu. Nemške delegate bodo pripeljali v dvorano po zadnjih stopnjah, vsi drugi delegati pa pridejo po glavnih stopnjah. — Novo laško ministrstvo so v Parizu vzeli hladno na znanje. V splošni radosti se vobče prav malo brigalo zanj. Tittoni je Francozom simpatičen izza svojega pariškega bivanja. —

PODPIS MIROVNE POGODBE Z NEMCIJO.

Paris, 25. junija. »Liberté« javlja, da bo nemška delegacija danes jutraj prispela v Pariz pod vodstvom Hermana Mullerja. Ceremonija podpisa mirovne pogodbe bo se izvršila z veliko svečanostjo. Nemški delegati bodo stopili v palačo skozi park. Ob njihovem prihodu se jim ne bodo izkazovale nobene časti. Predsednik mirovne konference bo prvi podpisal pogodbo, za njim predsednik Wilson in Lloyd George, nato predstavitelji Italije in ostali zavezniški delegati. Prvotno se je določila ura ceremonije ob 5. popoldne, in sicer v četrtek, nato pa se je odgodila do petka z ozirom na novo italijansko delegacijo, ki pripe pod vodstvom ministra Tittonija. Splošno se sodi, da bo mir, sklenjen z Nemčijo, vplival odločilno tudi na probleme notranje politike. Časopisje izraža nado, da se bo v doglednem času izvršila splošna demobilizacija in da se bodo volitve mogle vršiti že tekom meseca oktobra. V javnosti se živahno razpravlja o cenzuri in o obsednem stanju. Razni žurnalisti so se glede teh vprašanj obrnili za posajnila na ministrskega predsednika, ki pa ni dal na ta vprašanja nobenega točnega odgovora. Demisija ministrstva Clemenceau se smatra po promulgaciji mirovne pogodbe začetkom meseca avgusta kot sigurno. Razprava o mirovni pogodbi v parlamentu bo trajala ves mesec julij. Clemenceauova demisija bo docela prostovoljna. Clemenceau bo vtemeljeval svojo ostavko s tem, da je izvršil delo, za katero je prevzel poloblastilo. —

FRANCOSKO ČASOPISJE IN UNICENJE NEMŠKEGA BRODOVJA.

Paris, 24. junija. Francosko časopisje je silno ogorčeno vsled potopitve nemškega brodovja in izjavlja, da je ta dogodek nov dokaz, kako Nemci izpolnjujejo dano besedo. »Le Temps« svari zaveznike z ozirom na ta dogodek, naj bodo oprezní, da jih Nemci ne bodo iznova prevarili. Nemce je treba držati krepko in energično v rokah, dokler ne bo mirovna pogodba izpolnjena do zadnje pitice. V interesu miru bi bilo najbolje, ako bi vlada ne računala več z Davidom in Erzbergerjem. —

NOVA ITALIJANSKA MIROVNA DELEGACIJA.

Paris, 25. junija. Novo italijansko mirovno delegacijo bodo tvorili Tittoni, Scialoja, Marconi, Imperiali in Ferrarise. Salandra je ponudbo, da bi vstopil v delegacijo, odbil. —

ODHOD WILSONA.

Paris, 24. junija. Wilson odpotuje zvečer po podpisu mirovne pogodbe v Versailles. —

ANTANTINA MIROVNA PONUDBA LJENINU?

London, 23. junija. S strani ruske vlade so sovjetov je bila objavljena mirovna ponudba, ki je bila meseca junija vročena Ljenu in po posredovanju dveh ameriških žurnalistov Bullittu in Steffensu in francoskega stotnika Petita. Ta mirovni načrt so redigirali Wilson, Lloyd George in House. Antanta predlaga v tej ponudbi sestanek vseh vlad, ki eksistirajo v Rusiji, v svrhu, da se posvetujejo o načinu, kako bi se moge med sabo poravnati in izmiriti. Splošno premirje bi bilo obljeno. 6379

torično za ves čas, dokler bi trajala ta konferenca. Konferenca bi naj razpravljala o teh-le vprašanjih: 1. Poedine vlade v Rusiji obdržijo svojo oblast v krajih, kjer imajo v rokah krmilo, dokler prebivalstvo samo ne odloči o obliki nove vlade. 2. Sovražnosti med temi vladami se prekinajo. 3. Blokada Rusije se odpravi. 4. Vzpostavitev trgovinskih odnosov z Rusijo. 5. Vsi razredi ruskega naroda bodo enako udeleženi pri razdelitvi blaga in živih. 6. Generalno politično pomilosoženje, ki ga dogovore vse vlade za vse politične nasprotnike. 7. Zavezniške čete zapuste Rusijo. 8. Demobilizacija armad, tako sovjetskih, kakor protiboljševiških. 9. Solidarno priznanje vseh finančnih obveznosti s strani vseh vlad. 10. Pravo svobodne trgovine za vse Ruse v celi Rusiji. 11. Povratek vseh vojnih vietnikov. — Anglija in Amerika jamčita, da bo Francija odobrila te točke. —

LAŠKI POSTARJI — BOLJŠEVIKI.

Milan, 24. junija. Šesti kongres pošt. telegrafskih in telefonskih nastavljenecv vse Italije v Turinu se je izjavil za laško sovjetsko republiko in je postal Rusiji in Ogrski bratske sosedrvice. —

SOCIJALIZACIJA RUDNIKOV V ANGLIJI.

London, 25. junija. Sodnik Sankey je izdelal projekt za socializacijo rudnikov, s plačilom odškodnine lastnikom. Najprej bi prišli na vrsto premogokopi. Poročilo, ki je vzbudilo pozornost, je skoro vsa angleška javnost sprejela z velikim odobravanjem. —

POLJSKO UKRAJINSKO PREMIRJE RAZBITO.

Varšava, 25. junija. Oficialno v Lvvu sklenjeno premirje med poljskimi delegati in delegati generala Petljura so Ukrajinci razbili. Zvezali so se z boljševiki in so pričeli napadati poljske čete. Ukrajinci in boljševiki so med sabo sklenili premirje z demarkacijsko črto Jampol-Stari Konstantinov. —

ANGLEŠKO ČASOPISJE O VOLITVAH NA ČESKEM.

London, 24. junija. »Times« razpravlja obširno o izidu volitev na Českem in konstatirajo, da so te volitve dokazale, da obstajajo zelo močne češke manjšine v onih delih Češke, ki se proglašajo za nemške. Te manjšine so veliko številnejše, kakor so nam doslej vedno zatrjevali Nemci. Dejstvo, da so si socialisti priborili večino, ni vzemirljivo, ker so socialisti bili vedno pripravljeni patrijotski podpirati vladu s tem, da so vzbujali u ljudski masah patrijotizem. Ni se bati, da bi se na Českem razširilo boljševiško gibanje. —

NEMCIJA IN ZVEZA NARODOV.

London, 24. junija. »Westminster Gazette« naglašja, da bo Nemčija izrabljala vsako mogočo priliko, da bi kršila mirovno pogodbo, vendar pa bo kuluar med Nemčijo in Poljako, kakor tudi obstoj neodvisne poljske države same vedno ogrožal Nemce. Toda mir bi ne trajal niti eno leto, ako bi zveza narodov ne nudila pomoči narodnim državam. Zato bo liga narodov zahtevala od Nemčije vse mogoče garancije na korist slovenskim državam, predno bo ji dovolila, da vstopi sama v to zvezo. —

USPEH VATIKANA.

Pariz, 23. junija. Vatikan je izvojeval eklatanten uspeh. Monsignore Ferreri, ki ga je papež poslal v izredni misiji na mirovno konferenco, da izposljuje spremembo člena 438. mirovne pogodbe, je dosegel, da je odbor četvorice ugodil njegovi zahtevi. Razen tega bo Vatikan v mirovni pogodbi officialno priznan kot najvišja avtoriteta nad vsemi katoliki. —

AMERIŠKA KOMISIJA ZA POLJSKO.

Pariz, 23. junija. Predsednik Wilson je imenoval posebno ameriško komisijo, sestoečo iz 7 članov, ki ima nalogo, da dožene istino o pogromih na Poljskem. To komisijo je izprosil Paderewski sam, da se izkaže korektno postopanje poljskih oblasti. —

Aprovizacija.

Nakazila za moko naj si preskrbe peki in trgovci jutri v petek, ker se v soboto 28. t. m. ne bodo dobivala. —

+ Za javne uradnike in uslužbence. Vnovčevalnica za živino in mas v Ljubljani bo prodajala od včete sobote, dne 28. junija 1919 naprej v ljudski mesnici na Sv. Jakoba trgu vsem javnim uradnikom in uslužbencom, vsem javnim in uboim savodom, goveje zadnje meso s priklado po 12 K za kg ter goveje srednje meso s priklado po 10 K za kg. Vsak upravičenec se mora izkazati v mesnici s legitimacijo, t. j. s potrdilom svojega urada, da tam slušbuje. Meso se bo sekalo, kakor do sedaj v ponedeljkah, sredah in sobotah od 6. do 10. ure. —

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Laslina in tisk »Narodne tiskarne«.

Nasel se je obesak. Izgubil je dobi pri Manji. Kriševnik. Nila. 10/1.

Proda se kredenca še skoraj nova
se pri uprav. Slov. Naroda. 6366

Prodaja s plačo L. razreda
se sprejmejo pri
upr. K. P. P. Ljubljana, Sedma
ulica št. 2. 6299

Prodaja najboljšega sestava, sasma
novi mali rabljeni železni
krogi. Ponudbe terti Schwarz
dr. Zagreb, Preradovičeva 1. 3347

Prodaja z milom in privo-
vrstnim zemljiščem,
voda, električna razsvetljava, v
vseh delih, se vsled izselitve za-
pusti ceno proda. Pojasnila se dobi-
jo iz prijaznosti v Kolodvorski ulici
št. 31. 6344

Proda se nova salonska oblačila. Kje
pove upravništvo Slove-
nskega Naroda. 6375

Prodaja žepnih ur, slatine in
brnne sprejme F. Čuden Sin
— nasproti glavne pošte v Ljubljani.
Točna in solidna izvršitev. 6331

Proda se več letnih stavbišč v Gaborju
pri Celju. Izve se pri kre-
ditni in stavbeni zadrugi „Lastni dom-
v Celju“. 6245

Kupim več dobro ohranjenih motor-
nih koles, avtomobilov in novo pacy-
matično in avtomobile. — Florjanc
Selenburgova ulica 6. 4273

4 sodi a 700 litr. a 90 vlt.
liter se na prodaj. Vseščanje na An-
ton Elmspejcie Al. Matek Ljubljana,
Kongresni trg 3. 6353

Prodaja 2 dekliške zlate plašče,
sodni kosec, podobna Matere
božje, 2 jerbaška za cvetice. Praža-
kova ulica 3/1 desno od 3 — 5 pe-
poldne. 6369

Kupim dobro ohranjen klavir
ali pianino. Ponudbe na M. Ma-
jaron, Ljubljana Dolencova
cesta 4. 6378

Gospodična išče sobo, v bli-
žini
Zvezde dostopat celi dan. Na-
slov uprav. Slovenskega Na-
roda. 6376

Lesno volno
ima na prodaj gospodarji v
Opštini pri Konjicah.
Štajersko. 6219

Par konj
8 let starih, za lahko ali težko vožnjo
se takoj ceno proda. Naslov pod L. je-
poslovski anekdoti in informativni zve-
deljak & Rožanec. 6368

Gozdni čuvaj,
oženjen, sposoben in krepak, do-
bi takoj službo pri gozdni indus-
trijski del. dr. „Croatia“, Lju-
bljana, Mar. Ter. c. 2. 6360

Na prodaj:
4 masljarji, strela, štelaža
za kuhinjo, velik hram, vo-
zila plahta, nekaj oljnatih
slik. Gredačka ulica št. 8
II. nadst. 6380

Kupi se:
divalni stroj za kuhanje
(Pelzmaschine). Ponudbe na
trdiko A. Perscho, Ljubljana,
Kongresni trg 3. 6371

Angloška čudotvorna
— **MAST** —
hladi, čisti, mehča, tvrdi, tje-
tvarine, prepreči zastupljenje
kvi in osterle. Vredila samo
prosti odpadki franko 5.00
na 1 den tona. Tiskarja v
Pragru in glav. zloga v Lju-
bljani lekarna R. Sušnik, Marilini trg 5
— in vse druge lekarnice.

Damska frizerka
Samo prvovrstna moč, v ondu-
liranju in manikiranju, z dobro
plačo in dobrih postranskih za-
sluzkom, se išče za takoj.
Dobri letni dohodek. PRISTER
damski čistoči salon, Zagreb
Markje Valerije ulica 8.

Slike kralja Petra
v velikosti 47x65 cm priporoča
narodna knjigarna v Ljubljani.
Cena v knjigarni K 15.—, v trdem
ovoju po pošti K 16.50.

Gospodična
22 let stara, inteligentna, zmožna slove-
nskega, nemškega in italijanskega
jezikov, v gavoru in pisavi, želi vsto-
piti v službo kot blaginjska ali
druga. Cenjene ponudbe pod „Reče“
na upravništvo Slovenskega Naroda.

Josip Jug
stavbeni in pohištveni
plekar in ličar na
Rimska cesta št. 16.
naznanja, da se vedno dela s prisnim
blagom.

Ing. Milan Rojan
tehniška poslovalnica za
kemijsko industrijo
Zagreb, Gajeva ulica 37.

Čimove, srebrne, pogan, strokovno
množico vseh vrstnih kemijskih
tvarin.

Magistralno inženirsko v. in in-
ženirsko.

Poslovalnica: Slovenska knjižnica,
vsega knjige (popolne) in
delovne knjige. Nabava vseh
knjižniških potrebščin in zbirati
in knjižničar.

Konverzibilni listič se kupi. Po-
sredstvo na
Anonimno območje AL. Matek
Ljubljana Kongresni trg 3. 6363

Tonji labor tudi več učencev se
sprejme proti dobremu plaču v
trajno delo. Anton Stelzer, mestni
tekmadni mojster, Ljubljana, Jovo-
nova ulica št. 13. 4844

Učitelj za violino se išče za v
Kranj. Ponud-
be pod „Post“ pošto ležeče
Kranj. 6372

Priročam svojo veliko zalogo

vžigalnikov
na bencin. Trgovci dobijo znaten po-
sust. F. K. Kizor, Selenburgova
ulica št. 6. 6283

JAJCA

Jajca za čaj (temno rumena) 85 v. la
jajca (čez 50 g težka) 80 v. Ila jajca
70 v. Plavci (Schwimmer) in umirana
6 v. en komad, se prodajo v
originalnih zabojih pri EM SUPPANU
v Zagrebu, Slovenskega Štajerske. 5917

Klavir
še skoro nov, se proda. Naslov se
izve v upravništvu „Slov. Naroda“. 6362

Želim vzeti v najem ali na račun

gostilno.
Kavcija na razpolaganje, pozneje bi
tudi kupil. Ponudbe prošim pod
„Jugoslavija“ na upravništvo „Sloven-
skega Naroda“. 6353

Gostilniška koncesija
za Ljubljano se z letom 1920
odda. Dopisi na uprav. „Slov.
Naroda“ pod: „Koncesija/6357“

Večje število

delavcev
za vzdrževanje cest in ulic išče
mestna občina Ljubljana. Zglašiti se je pri mestnem nad-
zorstvu na magistratu med 11.—1.
uro popoldne. 6261

Mlad konj
Pony, galicijski plemenjak, 4½ let
star, se proda z elegantno vprego vred
(Luksemburg oprema in Hoen-
insek angloški vozilci). Event-
uelno se odda k garnituri tudi vožnji
konj, sposoben za vožnjo in ježo.
Naslov pove upravništvo Slovenskega
Naroda. 6371

Gradbeni oddelok obratnega
ravnateljstva juž. železnice
v Ljubljani potrebuje nujno

tri risarje
za stavbene risbe. Reflektanti naj
se osebno predstavijo pri ome-
njenem ravnateljstvu (Gradbeni
oddelek).

Mlad človek
Slovenec, izobražen v hotelirski
stroki, knjigovodja in zmožen
francoščine, angleščine, nemščine
in laščine išče službo. Naslov
pove uprav. „Slov. Naroda“.

Izprašan židovski mojster
vse stvari pri večjem stavbe-
nem podjetju ali v risarni kakor
pomoč inženjerju. Več je risanju
načrtov. Ponudbe na upravništvo
„Slov. Naroda“ pod „boljši
moč/6364“ 6364

Švica.
Oseba, ki potuje začetkom prihajajo-
ga tedna v trgovskih poslih v Švico,
prezame razne vrste trgovske naloge za
to deželo. Ponudbe na upravništvo
„Slovenskega Naroda“ pod „Švica“. 6366

Tovarna stolov v Zg. Gornjih
išče za takoj

4 delavce stolarje.
Oseba vprašati v tovarni
stolov, v Zg. Gornjih nad
Ljubljano. 6319

Mila znamke Srna
ne doseže in ne prečasi nobene druge mlie.
Tovarnica mila in sode IGNAC FOCK, Kranj.

! SVETLA !
Baterije, žarnice, elektrotehnični predmeti, (izdelki svetovne slovenske
tovarnice.) Generalna reprezentanca za en gros v kraljestvu SHS
JANKO POČACAR, ZAGREB, 1892
žalarno Ljubljana, Mestni trg, šte. 25.

Odvetnik dr. RUDOLF RAVNIK
naznanja, da je prešel svoje odvetniške pisarno iz Bi-
marhevo ceste št. 11 v Mariboru v Sednjsko ulico št. 14,
prve nadstropje (pred sednjo).

Nova 2 nadstropna hiša
s podstrešnimi stanovanji, v I. in II. nadstropju so sobe s parketi
vložene, v pritličju se nahaja gostilna, hiša je v sredini mesta
Ljubljane in je še 7 let davka prosta, cena K 150.000. Plačati je
tako K 50.000, ostanek se vknjiži. — Natančna pojasnila daje:
Ignacij Kozjek, trgovec, Selo 28, pošta Moste pri Ljubljani.

SKLADIŠTAR
željeznarske struke popolno vješt ekspediji i
upravljanju skladišta traji se za odmah.
Ponude sa oznakom plače na:
„Slov“ tovarnica strojeva u Bjelovaru.

Knjižarna L. SCHWENTNER
V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. 3.
bo od 1. do 15. julija t. l. zaprta.

SPREJME SE:
perfekten elektromonter, popolnoma več obratova-
nja električnih strojev, vzdr-
žavanja omražja, strelod-
nih naprav, popravil vseh električnih aparatov in elektromotorjev ter inšta-
lacijski telefonskih naprav. — Daje **strojnik za Dieslov motor**
z daljšo prakso in zmožen vseh strojništvenih del. — Ako ima kdo
zmožnosti elektromonterja in strojnika za Dieslov motor ob enem, ima
seveda prednost in bi se mu poverilo vodstvo obrata. V vsakem slučaju se
reflektira le na prvovrstno moč; treznost in popolna zanesljivost je predpo-
goj. Ponudbe naj vsebujejo: dokaz vsposobilnosti, dosedanje službovanje
in plačilne zahtevke. — Služba trajna, nastop takoj.

Elektrarna v Kranju.

POZOR!

Conj. gg. trgovcem, občinstvu in drugim edijomalcem priporočam
zalogo brunšviških salam
kakor tudi salam iz gujati po najkrajših cenah.

Pri tej priliki opozarjam, da je moja tovarnica za izdelavo različnih
salam, klobas in klobasice prvo in edino jugoslovansko podjetje
na Kranjskem. — Moja tovarnica bila je že v letu 1904 na medna-
redni razstavi v Parizu odlikovana. — Pričakuje mnogo brojnih na-
ročil jamčim za točno in solidno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Golob,
mesar in prekajevalec v Sp. Šiški pri Ljubljani

Trgovina vina na veliko

Andrija Golubič

Zagreb, Jurističeva ulica 10.

PRODAJE:

Vino belo in rdeče, staro in novo, moslavinsko, graševino.
Rum najboljša vrste do 40 %, jakosti, fini aroma, Slivovko
lansko in dveletno, enkrat in dvakrat žgano, do 40 %
jakosti, od modrih bosanskih sliv, najboljših obče. Vse na
vagine in manjših količinah, hitro in točno odpremljanje!
Posredujem za vsakovrstno nabavo živil, gospodarskih pro-
izvodov itd. — Kustopnik za Ljubljano in okolice

Ivan Koželj, Tržaška cesta št. 27.

Neizprosna usoda nam je ugrabila danes našega
brata
MAKSA TOMETA
Pogreb se vrši dne 26. rožnika dopoldne.
Priporočamo ga v blag spomin.
Zagorje ob Savi, dne 24. rožnika 1919.
„SOKOL“.

Zahvala.
Izven stanu, vsakemu posameznemu za ljube dokaze sr-
nega sočutja povodom težke izgube vsled smrti moje predrage,
predčebre in nepozabljive soproge, gospe
Ane Blažič roj. Petle
se zahvaliti, bodi tem potom' pred. gosp. ženskoma Čížek in
Jurko za vodstvo sprejeda, peyskemu zboru Narodne čitalnice
v Slovenjgradu za ganljive žalostinke, darovalcem krasnih
vencev in šopkov kakor vsem ostalim za častno spriemstvo
predrage mi pokojne moja najprisrčnejša zahvala izražena.
Slovenjgradec, dne 22. rožnika 1919.

Globoko žalujući soprog
Štefan Blažič,
okrajni tajnik.

„Balkan“
ima nekaj vagonov
zdrave koruze na
prodaj. Oddaja se
le cele vagone.

Komisija Balkan

predaja, deklor traja zloga, prvovrstno črno čistiše za
čevlje po K 21.50 za dnoat. Predaja se samo v velikih
množinah.

Kupiva
propijetne predmete večje žage i. s.: 2 poma-
jarmenika (Vollgatter), eden 36 col, drugi 24 col
prostornine; nekaj cirkularnih žag z mizami; 1
parni stroj (lokomobila) 30—50 HP, kurjava z žaganjem in drvnimi odpadki
(stabilen ali provizorično urejen); 1 točilo (Drechselbe), vagonete itd.; 10
vagonov železnih tračnic za gozdno železnico 5—8 m dolžine po tekočem
metru, profil 7 kg težje. — Ponudbe na: **BRAČA JANKOVIČ**, trgovina z
lesom, Zagreb, Bakovičeva ulica 3. 6314

STROJAR

za Dieselmotor, starija, iskusna i savjesna sila, koji
manje popravke sam izvesti može, traži se za od-
mah k 4 cilindričnom gradakom motoru od 350 HP.
Ponude sa oznakom plače na: „Slov“ tovarnica
strojeva u Bjelovaru. 6381

Sloviti zdravilni vrelci (kopališče)

Krapinske Toplice (Hrvatska)

zdravilo z zanesljivim uspehom vse
vrste revmatičnih afekcij mišic in člen-
kov, protin, vse živčne bolezni (išias, nev-
rastenja, nevralgija, histerija, bolečine v hrb-
tenici), dalje vse kropične bolezni na ledenicah in me-
hurju, zastupljenje s krevinami in kožne bolezni. Pri
ženskih boleznih vplivajo dobrodejno na nerovne pojave v
klimakteriju, pri vnetih maternici ter eksudatih. Natančneše
informacije in prospekte daje zastoj ravnateljstvo.

Traži se

za jedno industrijsko podružje vrstan nočionjen

vrtlar (vrtinar),

koji je posve upućen u povrčarstvo i voćarstvo.
Nastup odmah. Mesečna plača K 300— uz stan i
opskrbu u naravi. Ponuda neka se šalje na uprav-
ništvo Slov. Naroda pod „Vrtlar broj 6355“.

Ing. Milan Rojan
tehniška poslovalnica za
kemijsko industrijo
Zagreb, Gajeva ulica 37.

Čimove, srebrne, pogan, strokovno
množico vseh vrstnih kemijskih
tvarin.

Magistralno inženirsko v. in in-
ženirsko.